

Διοικητικό Δίκαιο

Πηγές διοικητικού δικαίου - 3^ο μέρος

Αρχή της νομιμότητας, Αρχή της υπεροχής του δημοσίου συμφέροντος

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου

Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Διακρατικές πηγές του διοικητικού δικαίου: Ενωσιακό Δίκαιο

- Εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων.
- Συνταγματικό έρεισμα για την προσχώρηση της Ελλάδας στις κοινότητες (άρθρ. 28 του Συντάγματος και συνοδευτική ερμηνευτική δήλωση).
- Διακρίσεις ενωσιακού δικαίου: πρωτογενές και δευτερογενές ενωσιακό δίκαιο.

(συνέχεια): Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο

- Κανόνες των ιδρυτικών Συνθηκών, όπως αυτές αναθεωρήθηκαν, καθώς και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
- Την ίδια, κατ' αρχήν, ισχύ με το πρωτογενές δίκαιο έχουν οι κανόνες του διεθνούς εθιμικού δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις που συνάπτει η Ευρωπαϊκή Ένωση με άλλους διεθνείς οργανισμούς ή κράτη.
- Απόφαση *Kadi* της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 2008: «η ιεραρχική υπεροχή διεθνούς συμφωνίας, όπως του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, έναντι πράξεων του παραγωγού κοινοτικού δικαίου δεν ισχύει έναντι του πρωτογενούς δικαίου, ιδίως δε έναντι των γενικών αρχών στις οποίες περιλαμβάνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα»
- Την κορυφή της ιεραρχίας των κανόνων της έννομης τάξης της Ένωσης καταλαμβάνουν, μαζί με τις ιδρυτικές Συνθήκες, οι γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου που διατυπώνει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το ΔΕΕ έχει την αρμοδιότητα αυθεντικής ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης)
- Θεμελιώδη δικαιώματα ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

(συνέχεια): Δευτερογενές ενωσιακό δίκαιο

- Εκτός από το πρωτογενές δίκαιο των Συνθηκών, το ενωσιακό δίκαιο περιλαμβάνει και τους κανόνες του δευτερογενούς ή παραγώγου δικαίου, δηλαδή αυτούς που θεσπίζουν τα όργανα της Ένωσης.
- Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται στις τρεις βασικές κατηγορίες πράξεων που προβλέπει το άρθρο 288 της ΣΛΕΕ. Πρόκειται για τους κανονισμούς, τις οδηγίες και τις αποφάσεις.

(συνέχεια)

- Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ, είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, χωρίς δηλαδή τη μεσολάβηση εθνικής πράξης μεταφοράς των ρυθμίσεών του στο εθνικό δίκαιο.
  - Η οδηγία αποτελεί ιδιότυπη πηγή του ευρωπαϊκού δικαίου, η οποία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.
  - Καθήκον έντιμης συνεργασίας.
  - Άμεσο αποτέλεσμα των οδηγιών.
- Οι αποφάσεις των θεσμικών οργάνων που απευθύνονται είτε στα κράτη μέλη είτε σε ιδιώτες, κατά κανόνα φορείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, έχουν άμεσο αποτέλεσμα για τους αποδέκτες τους.

Σχέση συνταγματικού και ενωσιακού δικαίου

- Ζητήματα ιεραρχίας μεταξύ ενωσιακού και συνταγματικού δικαίου.
- ΟΛΣΤΕ 161/2010.
- Αποφυγή της σύγκρουσης με την μέθοδο της σύμφωνης με το ενωσιακό δίκαιο ερμηνείας του εθνικού δικαίου.
- Η έννοια της αξιακής ομοιογένειας.
- Η αρχή της διαδικαστικής αυτονομίας των κρατών μελών.
- Η ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

Αρχή της νομιμότητας

- Η αρχή της νομιμότητας διέπει τη δράση της διοίκησης και είναι απόρροια της αρχής του κράτους δικαίου.
- Έννοια: Η δημόσια διοίκηση δεν μπορεί να προβεί σε πράξεις αντίθετες στο περιεχόμενο των κανόνων δικαίου που διέπουν τη δράση της. Ακριβέστερα, μπορεί να προβεί μόνο στις πράξεις και τις ενέργειες που προβλέπουν οι ως άνω κανόνες. Δηλαδή: ενώ ο ιδιώτης μπορεί να πράξει οτιδήποτε δεν απαγορεύεται από τον νόμο, η διοίκηση μπορεί να προβεί μόνο στις ενέργειες που προβλέπονται από τους κανόνες δικαίου.
- Το πλέγμα της νομιμότητας (τους κανόνες που καθορίζουν τη νομιμότητα) το εντοπίζουμε στις πηγές του δικαίου.
- Ο όρος νομιμότητα (αρχή της νομιμότητας) είναι, λοιπόν, στενός καθώς η διοίκηση δεν δεσμεύεται μόνο από τον τυπικό νόμο. Τον αντιλαμβανόμαστε διασταλτικά καθώς η νομιμότητα καθορίζεται από όλες τις πηγές του δικαίου.
- Αρμονία της πράξης της διοίκησης με τον κανόνα δικαίου που την διέπει, στην περίπτωση που η διοίκηση έχει ευρύτερα περιθώρια δράσης.
- Διάκριση τεκμηρίου νομιμότητας και αρχής της νομιμότητας.

Αρχή της υπεροχής του δημοσίου συμφέροντος

- Κάθε ενέργεια της δημόσιας διοίκησης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.
- Δημόσιο συμφέρον σημαίνει την ωφέλεια που αντλεί κάποιος.
- Υποκείμενο δημοσίου συμφέροντος: το κοινωνικό σύνολο.
- Ορισμοί δημοσίου συμφέροντος.
- Η γενική αρχή της υπεροχής του δημοσίου συμφέροντος εμπλουτίζει την αρχή της νομιμότητας.
- Περιορισμοί δικαιωμάτων λόγω δημοσίου συμφέροντος.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρεβεδούρου Ευγενία.
«Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). Πηγές διοικητικού δικαίου - 3^ο μέρος».
Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS329/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Β. Τσιγαρίδας>

Θεσσαλονίκη, <12.03.2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

